

Prof. Dr. Rovó László
rektor
Szegedi Tudományegyetem

Tisztelt Rektor Úr!

Alulírott Benkő Zsolt István főiskolai tanár ezúttal pályázatot nyújtok be a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképző Karra meghirdetett DÉKÁN (magasabb vezető) tisztség betöltésére (**pályázati azonosítószám: 4-152/2024**).

A pályázati kiírásnak megfelelően rendelkezem:

- a Juhász Gyula Pedagógusképző Karon főállású főiskolai tanári jogviszonnal (2000. 07. 01. óta)
- hazai és nemzetközi felsőoktatási elismertséggel
- legalább 3 éves vezetői, irányítási jártassággal (2013. óta vagyok folyamatosan tanszékvezető, valamint ezen időszak alatt 8 évig intézetvezető is voltam)
- a kar számára is értékes kapcsolatrendszerrel
- a művelt tudományterületemen elismertséggel

Eddigi tevékenységem során két tanszéken is folytattam oktató-kutató munkát: 1992 és 1998 között a József Attila Tudományegyetem Optikai és Kvantumelektronikai Tanszékén, illetve 1998 óta folyamatosan a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Pedagógusképzős Kar Technika Tanszékén. (A tanszéket magába foglaló Alkalmazott Természettudományi Intézet 2007-ben alakult meg, majd 2021-ben megszűnt; akkor két intézet egyesítésével létrehozták az Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézetet. A Technika Tanszék most ennek a része.)

Még egyetemi hallgatóként Dr. Bor Zsolt és Dr. Szabó Gábor akadémikus urak támogatásával volt szerencsém egy évet a texasi Rice Egyetemen Dr. Robert Curl Nobel-díjas tudós mellett dolgozni, s vele több közös publikációt megjelentetni.

Az Optikai és Kvantumelektronikai Tanszéken főleg hallgatói laboratóriumi gyakorlatokat vezettem (már hallgatóként is, alsóbb évfolyamok számára), illetve számolási gyakorlatokat. A többi laborvezetővel közösen 2001-ben egyetemi jegyzetet jelentettünk meg, ami a mai napig az alapját képezi a laboratóriumi gyakorlatoknak. Publikációs tevékenységem a lézerkutatásra fókuszált.

Amikor 1998-ban a Technika Tanszékre érkeztem, oktatási feladataim jelentősen megnöttek. Az akkor még hagyományos tanárképzésben (4 év – általános iskolai tanár) oktattam *A technika fizikai alapjai*, *A technika matematikai alapjai*, *Műszaki ábrázolás*, *Számítógéptechnika*, *Információtechnika* kurzusokat. A tanszéken újdonságként bevezetett 3-4. évben választható modulrendszerű oktatás keretében az *Informatika modul 11* kurzusát kidolgoztam, illetve a későbbiekben oktattam.

A bologna-i folyamat egyik vesztese volt a technika szakos tanárképzés: nem engedélyezték saját alapszak indítását, csak be lettünk „helyezve” a fizika alapszakba, illetve a környezettan alapszakba, mint technikatanári előkészítő szakirány. (A hallgatók jó része természetesen az alapszakjához szervesen kapcsolódó szakirányok közül választott leginkább, ezért akkor a nappali képzésben a hallgatóink létszáma igen alacsony volt.) A szakirány kidolgozásában meghatározó részt vállaltam, és később a szakirány felelőse is lettem, s a mai napig vagyok is.

Az újra egységes osztatlan tanárképzésben a *technika-, életvitel- és gyakorlatok* tanári képzéshez szükséges képzési és kimeneti követelmények (KKK) összeállításában szintén részt vettem, a karunkon a *technika-, életvitel- és gyakorlatok* tanár szak felelőse én vagyok.

2020. novemberében a Magyar Rektori Konferencia felkért, hogy a megújuló technika és tervezés tanár szak KKK-ját kidolgozó munkacsoport vezetője legyek. Az új KKK a munkacsoport szakmai megfogalmazásában azóta törvényerőre emelkedett.

Számos más egység által meghirdetett alapszakon oktatok tantárgyakat. Kurzusokat oktatok a műszaki szakoktató alapszakon, a képalkotás alapszakon, a biomérnök és környezetmérnök alapszakon, valamint oktattam korábban az ének-zene alapszakon, a mezőgazdasági menedzserasszisztens FSZ és az energetikai mérnökasszisztens FSZ képzésben; ez utóbbinak szakfelelőse voltam.

Az idén indult műszaki mérnökasszisztens FOSZ képzésben is oktatok, illetve a képzés előkészítésében is tevékenyen részt vettem.

Az osztatlan tanárképzések közül a természetismeret-környezettan tanár és a rajz- és vizuális kultúra tanár képzéseiben is tartok órákat.

A tanszék nagy sikerrel évről évre megrendezett „Kutatók éjszakája” programjainak egyik felelőse vagyok.

Számos szakdolgozat és TDK munka készült a vezetésemmel.

Erasmus oktatóként 17 alkalommal tartottam már rövid, 8 órás kurzusokat a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem (Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre) Technika Tanszékén (Katedra techniky a informačných technológií).

Több alkalommal kértek fel különböző témákban ismeretterjesztő előadások megtartására is, valamint a magyar televízióban is szerepeltem ismeretterjesztő műsorokban: M1 Híradó, 2011. 09. 01. ; M1 Társbérletben a tárggyakkal 2011. 11. 07-i és 2011. 11. 28-i adás.

Legutóbb a Szombathelyen, 2023. október 20-23. között megtartott 64. ORSZÁGOS FIZIKATANÁRI ANKÉT ÉS ESZKÖZBEMUTATÓ-n voltam meghívott előadó, "Új lehetőségek a közlekedésben – energia a fókuszban" című prezentációval.

A tudományos kutatás fontos része az életemnek. Az Optikai és Kvantumelektronikai Tanszéken töltött időszakban a lézeres kutatásoknak szentelhettem magam, számos publikációt megjelentettem. Mind a kísérleti, mind az elméleti kutatást szeretem és művelem, s ez jól jön a Technika Tanszéken végzett kutatásaim során is. Igyekeztem a tanszék profiljához illeszkedni, ezért az ide köthető publikációim a közlekedéssel, a közlekedés által okozott környezeti terheléssel, energetikai – ezen belül is kiemelten a megújuló energiákkal foglalkozó – mérésekkel, számításokkal valamint pedagógiai kutatásokkal foglalkoznak. A lézeres vonallal sem hagytam fel, ezzel kapcsolatban a legutóbbi nemzetközi publikációm egy könyvfejezet 2011-ben. Intenzíven érdeklődök a szegedi ELI iránt, s igyekszem bekapcsolódni az ott folyó munkába. Mindezek mellett természetesen a tanszékhez köthető közlekedési, energetikai és pedagógiai kutatásokat is folytatni kívánom.

Nemzetközi tapasztalataim kapcsán először a texasi Rice Egyetemen végzett munkámat kell megemlítenem, ami nagyon komoly szakmai segítséget adott. Nagy élmény volt számomra tapasztalt tudósok keze alatt dolgozni, s az is sokat jelent, hogy az ott végzett munkám eredményét később számos, gyakorlatban hasznosított formában láthattam.

A Technika Tanszékre érkezésem után a kollégák nagyon hamar bevontak a nyitrai egyetem Technika Tanszékével már jó ideje meglévő szakmai kapcsolatok ápolásába. 1998 óta rendszeresen a kölcsönös szakmai látogatások, konferencia meghívások, melyekből

mindig kivettem a részem. A nyitrai társtanszék munkatársaival egyenként is jó a kapcsolatunk, s rendszeresen az oktatási és kutatási tapasztalatcsere is. Amióta lehetőség nyílt rá, az Erasmus programot is felhasználjuk a kapcsolatok ápolására.

Jó kapcsolatot ápolok Dr. Thomas F. George-dzsal, a University of Missouri St. Louis (USA) volt rektorával (2011-es publikáció).

Kapcsolatok:

1992. óta végzek a Szegedi Tudományegyetemen és jogelődjén oktató és kutató munkát. Ezen idő alatt nagyon sok kollégával kerültem kapcsolatba, akár közvetlenül akár közvetett formában. Igyekszem mindenkivel jó viszonyt fenntartani, nincs tudomásom arról, hogy bárkivel problémás lenne a kapcsolatom. Példaképpen megemlítenék közülük néhány nevet: kifejezetten jó a kapcsolatom 1987 óta Dr. Szabó Gábor úrral, a Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány Kuratóriumának elnökével, egyetemünk előző rektorával. Baráti kapcsolatban vagyok Dr. Kónya Zoltán tudományos és innovációs rektorhelyettes úrral, Dr. Horváth Dezső dékán úrral, Dr. Nátyi Róbert dékán úrral. Igyekszem jó kapcsolatot fenntartani Dr. Blazovichné Dr. Gellén Klára oktatási rektorhelyettes úrhölgygel, Dr. Kemény Lajos egyetemi tanár úrral, Dr. Bíró István egyetemi tanár úrral, a Mérnöki Kar előző dékánjával.

A köznevelési intézményeknél (Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Gyakorló Általános és Alapfokú Művészeti Iskolája, Napközi Otthonos Óvodája és SZTE Gyakorló Gimnázium és Általános Iskola) szintén több tanár kollégával van jó munkakapcsolatom, részben a technika és tervezés tanár szak tanítási gyakorlatai miatt, részben pedig technikai-tudományos versenyek szervezése miatt. Ez utóbbi okból elég szoros munkakapcsolatot alakítottam ki a Szent-Györgyi Albert Agóra igazgatójával is.

Tudományterületi elismertségem egy fokmérője lehet az eddigi tudományos munkáimra történt 159 független hivatkozás.

Szeged, 2025. január 14.

Dr. Benkő Zsolt István

Vezetői elképzelések

A Juhász Gyula Pedagógusképző Kar a bologna-i átállás nagy vesztese volt. Az addigi nagy létszámú tanárszakok jó része átkerült más karokra, a fő képzési irányok megszűntek. A karon akkor már jelen volt a tanítóképzés és volt néhány (mai szóhasználattal) felsőoktatási szakképzési szak is. Az azóta eltelt időszakban – több dékán irányítása alatt – a képzési portfólió sikeresen megújult; és a társkarokkal is eredményesen megegyeztünk a portfólió bővítési irányában, lehetőségeiben. Ma a karon a pedagógusképzés teljes vertikuma megtalálható: többféle felsőoktatási szakképzés, óvodapedagógus képzés, tanítóképzés és jó pár tanárszak közül választhatnak az ide jelentkező hallgatók. Vannak nem pedagógus alapszakok is a karon: a nagy létszámú alapszakok között van például az edző, a képi ábrázolás, a rekreáció és életmód, a közösségszervező és a gyógypedagógus szak.

Alapvetően a pedagógusképzések létszámainak nem használ a képzési struktúrában tapasztalt folyamatos átalakítgatás, valamint a köznevelésben dolgozók megbecsültségének csökkenése sem. Emiatt is volt némi ingadozás korábban a felvett hallgatók létszámában.

A kar ennek ellenére tendenciózusan minden évben jól szerepel az országos pedagógusképzési rangsorokban, amit elsősorban az oktatás minőségének és az általunk megteremtett hallgatócentrikus környezetnek is köszönhetünk. Ennek tulajdonítható az utóbbi néhány év folyamatosan növekvő felvett hallgatói létszáma. A növekedés ugyan nem kiugró, viszont minden évben fennáll. Megemlítendő az is, hogy a kar igen komoly erőfeszítéseket tesz az összes kommunikációs csatornán lévő megjelenésre. Lassan a hagyományos, újságokban megjelenő reklámokat el is hagyhatjuk, és fókuszálhatunk a sokkal rugalmasabb módú, direkter közösségi médiás megjelenésre. A mérhető visszajelzések (lajkok) alapján ebben a kar kifejezetten sikeres. Ezt mindenképpen szeretném folytatni.

A kar az oktatási portfóliójának átalakítása során a szervezeti felépítésén, struktúráján is változtatott, lépésről lépésre. A jelen állapot egyelőre stabilnak tekinthető; minden szervezeti egységnek megvan a maga szerepe. Most nem látok olyan okot, vagy külső történést, ami megkövetelné az újabb szervezeti átalakítást. A kollégák számára is megnyugtató lehet, ha egy kis időre ezen a téren nyugalom lesz. Ha nem lesz kényszerítő külső körülmény, akkor nem tervezek további strukturális átalakítást.

A jelenkor társadalmi folyamatai miatt igény keletkezhet arra, hogy a tanítóképzés illetve az óvodapedagógus képzés keretein belül legyenek olyan kurzusok, amelyek felkészítenek a

speciális nevelési igényű gyerekekkel való foglalkozásra. Mivel a karon van gyógypedagógus képzés is, ezért ezen kurzusok megalkotása véghez vihető. A képzés(ek) ilyen módon történő kibővítése versenyelőnyhöz juttathatja a Juhász Gyula Pedagógusképző Kart a hallgatókért folyó küzdelemben.

További versenyelőny lehet, ha közép- vagy esetleg hosszú távon sikerülne a tanító- és óvodapedagógus képzést közös alapokra helyezni, hogy például 1 esetleg 2 év plusz képzéssel a hallgató mindkét diplomát megszerezze. Ki kellene használnunk, hogy a karon rendelkezésre áll a képzési potenciál a teljes köznevelési vertikum pedagógusainak oktatására.

A Juhász Gyula Pedagógusképző Kar képzései – mivel a portfólió nagy és sokszínű – igen sok tudományterülettel érintkeznek. Ez a kar szempontjából lehetővé teszi, hogy sokfelé próbáljunk építkezni. A Szent-Györgyi Albert Orvostudományi Karral voltak/vannak közös programjai az Alkalmazott Egészségtudományi és Környezeti Nevelés Intézetnek és a Testnevelési és Sporttudományi Intézetnek is. Ezt az együttműködést lehetne erősíteni/bővíteni új, közös kutatási programok elindításával, mint például a kisgyermekkorai testmozgás, testkultúra fejlesztése, (lehetséges akár a zene, ének testmozgás közbeni hatásának vizsgálatával is), valamint különböző sportok és sportorvoslások kutatásával. A kisgyermekkorai testmozgások vizsgálata a test fejlődése szempontjából egy aktuális téma.

Fizikus végzettségű, a Technika Tanszéken dolgozó szakemberként egészen biztosan nem látom át úgy a bölcsészettudományokhoz kapcsolódó képzéseink kilátásait, mint egy humán beállítással rendelkező kollégám, de abban biztos vagyok, hogy ezen a területen is van a karnak lehetősége szorosabb és gyümölcsöző együttműködésre a Bölcsész- és Társadalomtudományi Karral. Több kollégával tartok fenn onnan is jó viszonyt, a személyes benyomásaim alapján jó kooperációkra látok potenciált.

A természettudományos tanárok kezdenek elfogyni a közoktatásból. Teljesen mindegy, hogy milyen okok miatt, de egy ilyen tendencia egyetlen országnak sem jelenthet jót a 21. században, a sok technikai kihívás korában: a technológiai robbanás korszakában élünk, szinte tízévente elavul mindenki tudása a bennünket körülvevő berendezésekről. Mindezeket tetézi a természetes környezetre gyakorolt túl nagy befolyásunk, amit most már korrigálni kellene; erre sem vagyunk még felkészülve, és ez sem mehet, ha nincsenek a közoktatásban természettudományos tanárok.

Mindenképpen kellene az ilyen tanárok számát növelni.

A Juhász Gyula Pedagógusképző Kar bizonyos egységei szoros együttműködésben dolgoznak lassan már évtizedek óta a Mérnöki Karral és a Természettudományi és Informatikai Karral több képzésben is. A Mérnöki Karral és a Szent-Györgyi Albert Agórával

közösen technikai-tudományos versenyeket is szervezünk a 10-18 éves korosztály számára, melyhez sok külső szponzor is szokott csatlakozni. Az együttműködést itt is lehetne bővíteni: például kísérletes foglalkozások tartásával kooperációban a 6-10 éves korosztály számára rendszeresen, akár szakköri jelleggel. Tarthatunk kitelepült kísérletezéseket, kiselőadásokat a középiskolák számára is, hogy a Szegedi Tudományegyetem vonzóbb cél legyen a továbbtanulás szempontjából.

A JGYPK Interaktív Természetismereti Tudástára természettudományok szempontjából az egyik legteljesebb gyűjtemény az országban, egy része pedig országos jelentőségű, védett gyűjtemény is. Kihasználsága viszont alacsony. Ezen lehetne segíteni például azzal, hogy általános iskolák számára (az egyetem két saját iskolája számára mindenképp) félévente-évente rendeznénk ott az alsó és/vagy felső tagozatos diákok számára kísérletező témanapokat (délelőttöket) a természettudományos képzések erősítése céljából. Elképzelhető, hogy a természettudományok népszerűsítésére plusz forrásokat lehetne a központi költségvetésből vagy akár piaci szereplőktől megszerezni, s ezzel a Tudástár eltartási költségeit is lehetne csökkenteni.

A kar nagyon sok nemzetközi kapcsolattal rendelkezik. Részben a széles, sok tudományterületen átívelő oktatási portfóliónak, részben az ERASMUS programnak köszönhetően. A kar országon belüli szakmai kapcsolatainak ápolásán kívül kiemelt célnak tekintem, hogy a meglévő nemzetközi kapcsolataink lehetőleg ne szűküljenek. Bízom benne, hogy idővel rendeződni fog a helyzet, és az egyetem majd visszakerül az ERASMUS programba. A szélesebb nemzetközi kapcsolatteremtést e nélkül nem látom kivitelezhetőnek.

További kiemelt célom, hogy a kar oktatói rendszeresen vegyenek részt továbbképzéseken; az egyetemi központi továbbképzési portfólió ehhez hasznos támogatást nyújt. Az oktatóink egyre nagyobb hányada szerez PhD vagy művészeti fokozatot, és egyre sűrűbben habilitálnak is a karunkról. Ezt folyamatosan támogatni kívánom.

Kifejezetten hosszú távú célként megvizsgálám a lehetőségét annak, hogy az SZTE Tanárképző Központot és a funkcióit a Juhász Gyula Pedagógusképző Karra integráljam.

A karon komoly hagyománya van a kari vezetés és a hallgatók közötti jó kapcsolatoknak. Személy szerint nagyon fontosnak tartom, hogy ez így is maradjon. Elvégre az a karon minden oktató célja, hogy a hallgatókból kiváló szakemberek legyenek, ezt pedig jó személyes kapcsolatok, jó munkahelyi hangulat nélkül nem lehet elérni. Különösen fontos ez abból a szempontból is, ha szeretnénk az utánpótlást részben a saját hallgatóinkból biztosítani.

Vezetői elképzelések a gazdasági egyensúlyra illetve fenntarthatóságra vonatkozóan

A jelenlegi dékáni vezetés komoly erőfeszítéseket tett – a kar teljes személyi állományával együtt –, hogy a kar pénzügyileg egyensúlyba kerüljön. A bologna-i átalakítás előtt a kar kifejezetten jó anyagi helyzetben volt, utána ez alaposan megváltozott. A sok útkeresés után úgy tűnik, megtaláltuk a kar számára a saját módokat.

Az utóbbi 2-3 évben a kar finanszírozása fokozatosan kezd egyensúlyba jönni. Ehhez az irányokat a jelenlegi dékáni vezetésnek sikerült megszabnia. Most nem vagyok „tűzközelben”, még nem látom át a kar gazdasági tervezésének részleteit és indokait. Mivel azonban az irány jónak tűnik, így nem kívánok azonnal változtatni rajta; amennyiben tényleg jónak minősül ez az irány, akkor egyszerűen folytatom úgy, ahogy a jelenlegi dékáni vezetés.

Az egyetem finanszírozása szempontjából fontos indikátorokból a Juhász Gyula Pedagógusképző Karra elsősorban az oktatással kapcsolatos indikátorok tartoznak. Ezek teljesülésére kiemelt figyelmet kell fordítanom. A jelenlegi vezetés alatt ezek az indikátorok mind teljesültek, nem szeretném ezt rosszabbul végrehajtani.

Természettudományos oktatásra egyre nagyobb szükség lesz. Bízom benne, hogy a természettudományok előbbieken felvázolt népszerűsítésére sikerrel lehet lobbizni akár többféle minisztériumnál plusz források odaítélésére, vagy sikerrel be lehet vonni piaci szereplőket szponzorként. Ezzel a Szegedi Tudományegyetem juthatna plusz forrásokhoz, és az egyetem megítélése is még pozitívabbá válhatna.

A karon a személyi állomány pótlása kisebb-nagyobb nehézségekbe ütközik. Úgy vélem, az egyetemen más karok is tapasztalnak hasonlót. Sajnos, ez nem csak belső okokra vezethető vissza. Most nem kedvezőek a körülmények úgy általánosságban az oktatásnak. Sem az anyagi, sem a társadalmi megbecsültség nincs azon a szinten, ami szükséges lenne ahhoz, hogy az ország előbbre léphessen. Amíg ez nem változik, addig a személyi állomány utánpótlása nehézségekbe is fog ütközni, de igyekszem majd megtenni, amit lehet, hogy részben a saját hallgatóinkkal tudjuk biztosítani egyes képzéseken az utánpótlást.

Fontos területnek tartom az épületeink állagának megóvását is. Rendszeres karbantartási programokkal alacsony szinten tarthatók ezen költségek; alacsonyabban, mintha mindig nagy javítási munkákat kellene végrehajtani. Hasonlóképpen gondolkozok a használatban lévő eszközállományról is: teljes csere helyett általában olcsóbb a meglévő eszközök feljavítása, amennyiben ez lehetséges.

Tudom, hogy kinevezésem esetén 278 oktató és nem oktató kollégáért és több mint ezer hallgatóért leszek felelős. Hiszem, hogy meg tudok majd felelni ennek a kötelezettségnek.

Szeged, 2025. január 14.

Dr. Benkő Zsolt István